

BILBAO ORKESTRA SINFONIKOA

Bilbao Orkestra Sinfonikoak 1922ko martxoaren 8an eman zuen bere lehenengo kontzertua, Arriaga Antzokian, Armand Marsicken zuzendaritzapean. Bizkaiko gizarte zibilaren bultzadari esker sortu zen, eta, geroztik, harreman estua dauka Bizkaiaarekin: gaur egun, esate baterako, 2.400 abonatuak ditu Denboraldi Sinfonikoan.

Sortu zenetik, zuzendari titular garrantzitsuak izan ditu: Armand Marsick, Vladimir Golschmann, Jesús Arámbarri, José Limantour, Antoine de Babier, Rafael Frühbeck de Burgos, Alberto Bolet, Pedro Pirfano, Urbano Ruiz Laorden, Theo Alcántara, Juanjo Mena, Günter Neuhold, eta 2015etik aurrera Erik Nielsen.

BOSeK, 90 urtetik gorako ibilbidean, lan handia egin du Bilbon, Bizkaian eta kanpoan. 2003ko uztailean, Valery Gergievek San Petersburgoko Mariinski Antzokian jotzeko gonbita egin zion BOSi, Juanjo Menaren zuzendaritzapean. Kontzertu hori hiriaren 300. urteurreneko ospakizunen barruan izan zen. Kontzertua mugarria izan zen Orkestraren nazioarteko proiektio berrian; izan ere, harrezkero sarritan gonbidatzen dute Nanteseko La folle journée eta Marseillako La Roque D'Antheron jaialdietara. Birritan gonbidatu dute Japoniara: 2007an, Tokion 10 kontzertuko sorta eskaintzeko 40.000 entzule ingururentzat; eta 2009an, bira bat egiteko Osaka, Fukui, Tokyo, Fukuoka, Yokohama eta Gifu hirietan. 2019ko urtarrilean, Madama Butterflyren bi emanalditan parte hartu zuen Maskateko, Omango iriburuko, Royal Opera Housen.

Nazioarteko foroetan daukan presentziaz gain, BOSen historian nabarmendu beharra dago, Espainiako hirietatik egindako birei esker, zenbait hamarkadaz "Iparraldeko Orkestra" izatera heldu zela. Halaber,

BOSek maiz jo izan du Madrilgo Auditorium Nazionalean, Donostiako Musika Hamabostaldian, Santanderko Nazioarteko Jaialdian, Parisko Jaialdian edo Ibermúsicaren "Munduko Orkestrak" zikloan. 1998ko martxoan, Madrilgo Complutense Unibertsitateak Honoris Causa doktore izendatu zituen Carmelo Bernaola, Cristóbal Halffter eta Luis de Pablo konpositoreak, eta BOS inbestidurako kontzertura gonbidatu zuten. 1998an, Euskadiren ordezkari izan zen Lisboako Nazioarteko Erakusketan, eta 1999an, berriz, Orkestraren egoitza den Euskalduna Jauregiaren inaugurazioan hartu zuen parte.

BOSen zuzendarien artean izen historikoak daude; besteak beste, Enrique Fernández Arbós, Bartolomé Pérez Casas, Ataúlfo Argenta, Eduardo Toldrá, Sir Malcolm Sargent eta Igor Markevitch, bai eta Charles Dutoit, Ros Marbá, García Asensio, Jerzy Semkow eta Josep Pons ere. Era berean, Maurice Ravel, Jesús Guridi, Pablo Sorozábal, Jesús Arambarri, Krzysztof Penderecki, Carmelo Bernaola, Luis de Pablo eta Ernesto eta Cristóbal Halffterren esku ere egon da, bai eta beraien obrak jo izan dituzten konpositoreen esku ere.

BOSek, bere historia luzean, bakarlari handienetako batzuekin konpartitu izan du agertokia: José Iturbi, Arturo Rubinstein, Jacques Thibaud, Vladimir Horowitz, Fritz Kreisler, Joseph Szigeti, Henryk Szeryng, Vlado Perlemuter, Mstislav Rostropovich, Salvatore Accardo, Joaquín Achúcarro, Felix Ayo, Nicanor Zabaleta, Maurice André, Mischa Maisky, Narciso Yepes, Alicia de Larrocha, Boris Belkin, Ivo Pogorelich, Jean Pierre Rampal, Asier Polo, Truls Mork, Sabine Meyer eta Frank Peter Zimmermannekin, besteak beste. Ahotsen zerrendan, Victoria de los Angeles, Montserrat Caballé, Alfredo Kraus, Plácido Domingo, Luciano Pavarotti, Ainhoa Arteta eta Waltraud Meier aipatu behar dira, bai eta Bilboko Koral Elkartea, Donostiako Orfeoia eta EHUKo Abesbatza ere.

Bere katalogo diskografikoaren barruan, BOSek, Juanjo Menaren zuzendaritzapean, euskal musikari buruzko bilduma interesgarria grabatu du Naxos etxearentzat (Arambarri, Guridi, Arriaga, Isasi, Usandizaga, Sarasate eta Escudero), bai eta Rodrigo eta Takemitsuren lanen bilduma ere, Kiyoshi Shomura gitarra-jotzaile japoniarrarekin, EMI JAPAN etxearentzat. 1985ean, Arriagaren obrak grabatu zituen Jesús López Cobosekin. Era berean, Thorofon etxeak Schönbergen Gurrelieder lanak editatu ditu CDan. Hain zuzen ere, obra hori zuzenean grabatu zen 90. urteurreneko kontzertuetan, Günter Neuholden zuzendaritzapean.

Euskalduna Jauregian egiten diren abonuko eta ganberako denboraldiez gain, BOS modu naturalean joaten da Bizkaiko herrietara ere, OLBÈren operetan kolaboratzen du, eta birak eta irteerak egiten ditu; gainera, Orkestrak lan pedagogiko handia egiten du: kontzertu didaktikoak 1985etik (ekimen horretan, aitzindaritzat har daiteke), Kontzertuak Familiar, eta musikaren bidezko gizarteratze-jarduerak. Era berean, lankidetzaren harremanak ditu beste kultur instituzio batzuekin, hala nola, Arriaga Antzokiarekin, Guggenheim Bilbao Museoarekin eta Bilboko Arte Ederren Museoarekin.

BOSen jarduera bere zale ugarien babesari eta Bizkaiko Foru Aldundia eta Bilboko Udala babesleen ekarpenei esker garatzen da.

BOS, funtsezko giltza 1922az geroztik.